

Regnskap og revisjon Hjelpearck – VG3

Regnskapsprinsipper, analyse, revisjon og skatt — LK20

Regnskapsprinsipper

Grunnleggende prinsipper

- **Transaksjonsprinsippet:** Transaksjoner regnskapsføres til verdien på transaksjonstidspunktet
- **Opptjeningsprinsippet:** Inntekter resultatføres når de er opptjent
- **Sammenstillingsprinsippet:** Utgifter sammenstilles med tilhørende inntekter
- **Forsiktighetsprinsippet:** Urealisert tap tas, urealisert gevinst venter
- **Sikring:** Gevinst/tap på sikrede poster sammenstilles

God regnskapsskikk

- Følge regnskapsloven
- Norske regnskapsstandards (NRS)
- Konsistent anvendelse
- Rettvisende bilde
- Vesentlighet

Grunnleggende forutsetninger

- Fortsatt drift
- Kongruensprinsippet
- Ensartet prinsippanvendelse
- Beste estimat
- Historisk kost

Regnskapsloven

- Gjelder alle regnskapspliktige
- Krav til årsregnskap
- Oppbevaringsplikt (5 år)
- Bokføringsloven for daglig føring

Balanse og resultatregnskap

Balanseoppstilling

• Eiendeler = Egenkapital + Gjeld

- Anleggsmidler (varig bruk)
- Omløpsmidler (kortsiktig)
- Langsiktig gjeld (> 1 år)
- Kortsiktig gjeld (< 1 år)

Anleggsmidler

- Immaterielle (goodwill, FoU)
- Varige driftsmidler
- Finansielle anleggsmidler
- Avskrives over levetid

Omløpsmidler

- Varer (varelager)
- Fordringer (kundefordringer)
- Bankinnskudd og kontanter
- Verdisettes til laveste verdi

Resultatoppstilling

- Driftsinntekter
- – Driftskostnader
- = **Driftsresultat**
- +/- Finansposter
- = **Ordinært resultat før skatt**
- – Skattekostnad
- = **Årsresultat**

Driftskostnader

- Varekostnad
- Lønnskostnad
- Avskrivninger
- Andre driftskostnader

Kontoklasser og kontoplan

NS 4102 Kontoklasser

- **1:** Eiendeler
- **2:** Egenkapital og gjeld
- **3:** Salgs- og driftsinntekt
- **4:** Varekostnad
- **5:** Lønnskostnad
- **6:** Av- og nedskrivning
- **7:** Andre driftskostnader
- **8:** Finansposter

Viktige kontogrupper

- 10-12: Immaterielle/varige dm
- 14-15: Varelager/fordringer
- 19: Bankinnskudd
- 20: Egenkapital
- 24: Leverandørgjeld
- 27: Skattegjeld/mva
- 30: Salgsinntekt
- 40-41: Varekostnad
- 50-52: Lønnskostnad

Kontering

- Debet = økning eiendeler/kostnad
- Kredit = økning gjeld/inntekt
- Alltid balanse: Debet = Kredit
- Bilagsnummer og dato

Periodisering

- Påløpt kostnad/inntekt riktig periode
- Forskuddsbetalt kostnad (eiendel)
- Påløpte kostnader (gjeld)
- Forskuddsbetalt inntekt (gjeld)

Mva-beregning**Mva-satser**

- **25%:** Alminnelig sats
- **15%:** Næringsmidler
- **12%:** Persontransport, overnatting, kultur
- **0%:** Fritatt med fradrag (eksport)
- **Unntatt:** Helse, utdanning, finans

Beregning

- $Mva = \text{Grunnlag} \times \text{Sats}$
- $\text{Pris inkl. mva} = \text{Pris} \times (1 + \text{sats})$
- $\text{Grunnlag} = \text{Pris inkl.} \div (1 + \text{sats})$
- Mva-beregning baklengs:
- $Mva = \text{Inkl.pris} \times \text{sats} \div (1 + \text{sats})$

Mva-oppgjør

- Utgående mva – Inngående mva
- Terminvis rapportering (2 mnd)
- Små foretak: årlig
- Frist: 1 mnd + 10 dager

Fradragsrett

- Kun avgiftspliktig virksomhet
- Dokumentasjon (bilag)
- Forholdsmessig fradrag
- Ikke fradrag: representasjon, privat-bruk

Avskrivninger**Lineær metode**

- Årlig avskrivning = $(\text{Kostpris} - \text{Utrangeringsverdi}) \div \text{Levetid}$
- Lik avskrivning hvert år
- Vanligst i praksis

Saldometode (skattemessig)

- Avskrivning = $\text{Saldo} \times \text{Sats}$
- Avtagende avskrivning
- Saldogrupper a-j
- Maksimale satser i skatteloven

Saldogrupper

- **a:** Kontormaskiner (30%)
- **b:** Gods-/varebiler (30%)
- **c:** Vogntog mv. (25%)
- **d:** Personbiler (24%)
- **e:** Skip mv. (14%)
- **f:** Fly mv. (12%)
- **g:** Anleggsmaskiner (15%)
- **h:** Bygg/anlegg (4%)
- **i:** Forretningsbygg (2%)
- **j:** Tekniske inst. (10%)

Nedskrivning

- Ved varig verdifall
- Virkelig verdi < bokført verdi
- Reverseres ved verdiøkning

Årsregnskap og noter**Årsregnskapets deler**

- Resultatregnskap
- Balanse
- Kontantstrømoppstilling (store)
- Noter
- Årsberetning (store)

Notekrav

- Regnskapsprinsipper
- Varige driftsmidler
- Aksjekapital/eiere
- Langsiktig gjeld
- Pantstillelser
- Antall ansatte
- Ytelser til ledelse

Årsberetning

- Virksomhetens art og sted
- Fortsatt drift-vurdering
- Resultatdisponering
- Arbeidsmiljø
- Ytre miljø
- Likestilling

Kontantstrømoppstilling

- Operasjonelle aktiviteter
- Investeringsaktiviteter
- Finansieringsaktiviteter
- Viser likviditetsendring

Små foretak

- Forenklete regler
- Færre notekrav
- Ikke årsberetning
- Ikke kontantstrøm

Nøkkeltall og analyse**Lønnsomhet**

- **Totalkapitalrentabilitet:**
- $\text{TKR} = \frac{\text{Driftsres.} + \text{Finansinnt.}}{\text{Gj.snitt TK}} \times 100$
- **Egenkapitalrentabilitet:**
- $\text{EKR} = \frac{\text{Ord. res. før skatt}}{\text{Gj.snitt EK}} \times 100$
- **Resultatgrad:**
- $\text{RG} = \frac{\text{Driftsresultat}}{\text{Driftsinntekter}} \times 100$

Likviditet

- **Likviditetsgrad 1:**
- $\text{LG1} = \frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$
- Bør være > 2
- **Likviditetsgrad 2:**
- $\text{LG2} = \frac{\text{OM} - \text{Varelager}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$
- Bør være > 1

Soliditet

- **Egenkapitalandel:**
- $\text{EKA} = \frac{\text{Egenkapital}}{\text{Totalkapital}} \times 100$
- **Gjeldsgrad:**
- $\text{GG} = \frac{\text{Gjeld}}{\text{Egenkapital}}$

Andre nøkkeltall

- **Bruttofortjeneste:**
- $\text{BF\%} = \frac{\text{Salgsinnt.} - \text{Varekost.}}{\text{Salgsinntekt}} \times 100$
- **Arbeidskapital:**
- $\text{AK} = \text{Omløpsmidler} - \text{Kortsiktig gjeld}$

Revisjon og kontroll**Revisjonsplikt**

- AS med > 7 mill. i inntekt
- Eller > 27 mill. i balanse
- Eller > 10 årsverk
- Allmennaksjeselskap (ASA)
- Stiftelser over terskel

Revisors oppgaver

- Bekrefte årsregnskap
- Avgi revisjonsberetning
- Vurdere internkontroll
- Rapportere til ledelse
- Uavhengig og objektiv

Revisjonshandlinger

- Substanshandlinger
- Test av kontroller
- Analytiske handlinger
- Forespørsler
- Observasjon
- Ekstern bekreftelse

Revisjonsberetning

- Ren beretning (normalberetning)
- Beretning med presisering
- Beretning med forbehold
- Negativ beretning
- Kan ikke uttale seg

Internkontroll

- Kontrollmiljø
- Risikovurdering
- Kontrollaktiviteter
- Informasjon og kommunikasjon
- Overvåkning

Regnskapskontroll

- Avstemming av konti
- Bilagskontroll
- Periodekontroll
- Aldersfordeling
- Fullstendighetskontroll

Skatt og avgifter**Selskapsskatt**

- Alminnelig inntekt: 22%
- Regnskapsmessig vs. skattemessig
- Permanente forskjeller
- Midlertidige forskjeller
- Utsatt skatt/skattefordel

Beregning av skattekostnad

- Årsresultat før skatt
- +/- Permanente forskjeller
- +/- Endring midl. forskjeller
- = Skattegrunnlag
- $\times 22\%$ = Betalbar skatt

Permanente forskjeller

- Representasjon
- Gaver over grense
- Skattefrie inntekter
- Ikke-fradragsberettigede kostnader

Midlertidige forskjeller

- Ulik avskrivning
- Ulik varevurdering
- Gevinst-/tapkonto
- Går i null over tid

Arbeidsgiveravgift

- 14,1% (normal sone)
- Lavere i distriktene
- På bruttolønn + ytelser
- Betales terminvis

Forskuddstrekk

- Trekket fra lønn
- Tabellkort eller prosentkort
- Innbetales terminvis
- Årsoppgjør til skatteoppkreveren

Skattemelding og frister**Aksjeselskap**

- Skattemelding: 31. mai
- Aksjonærregisteroppgave
- Ligningsoppgaver
- RF-1028 Næringsinntekt

Enkeltpersonforetak

- Næringsoppgave 1 eller 2
- Personinntektsskjema
- Skattemelding: 30. april

Andre frister

- Årsregnskap: 31. juli
- A-melding: 5. i mnd
- Mva-oppgjør: 10. i mnd
- Terminoppgaver: 15. i mnd

Bokføringsloven**Grunnleggende krav**

- Alle transaksjoner bokføres
- Dokumentasjon (bilag)
- Sporbarhet
- Ajourhold
- Lukking av regnskapsperioder

Bilagskrav

- Dato og nummer
- Partenes navn
- Ytelsens art og omfang
- Vederlag og betalingsvilkår
- Mva-beregning

Oppbevaring

- Årsregnskap: 5 år
- Bilag: 5 år
- Avtaler av betydning: 5 år
- Elektronisk eller papir